

บทที่ 7

ตารางคำพยางค์เดี่ยวและคำในภาษาไทยที่ต่างจากภาษาอังกฤษ

ตารางคำพยางค์เดี่ยวที่ใช้ในภาษาไทย

คำพยางค์เดี่ยวที่ใช้ในภาษาไทยได้ทำเป็นตาราง รวบรวมไว้ มีทั้งหมด 21 ตาราง แต่ละตารางจะมีคำที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระเดียวกัน การจัดลำดับตารางจัดตามลำดับหน่วยเสียงสระ ดังนี้ คือ

หน่วยเสียงสระ	/i/
"	/i:/
"	/e/
"	/e:/
"	/ɛ/
"	/ɛ:/
"	/ɨ/
"	/ɨ:/
"	/ɔ/
"	/ɔ:/
"	/a/
"	/a:/
"	/u/
"	/u:/
"	/o/
"	/o:/
"	/ɔ/
"	/ɔ:/
"	/iɔ/
"	/uɔ/
"	/uɔ/

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำพยางค์เดี่ยวในแต่ละตารางได้จัดลำดับตามหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

ดังนี้คือ

/p-/

/ph-/

/b-/

/t-/

/th-/

/d-/

/k-/

/kh-/

/ʔ-/

/c-/

/ch-/

/f-/

/s-/

/h-/

/m-/

/n-/

/ŋ-/

/l-/

/w-/

/j-/

/pɭ-/

/phɭ-/

/kɭ-/

/khɭ-/

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

/kw-/
/khw-/

และจักล้าคัับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายกัังนี้ คือ

/-p/

/-t/

/-k/

/-ʔ /

/-m/

/-n/

/-ŋ /

/-w/

/-j/

/- / (ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในตารางคำจะเขียนด้วยตัวเลขต่อไปนี้คือ

เลข 1 ไ้หน่ทหน่วยเสียงวรรณยุกต์ คำ - ตก

เลข 2 " _____ " คำ - ชั้

เลข 3 " _____ " กลาง - ระคัับ¹เลข 4 " _____ " สูง - ตก²

¹ หน่วยเสียง กลาง - ระคัับ มี 2 เสียง คือ เสียง กลาง - ระคัับ และเสียง กลาง - ชั้ ญั้เพิ่มเคัิมที่ หน่วยเสียง กลาง - ระคัับ (3) หน้า 87

² หน่วยเสียง สูง - ตก มี 2 เสียง คือ เสียง สูง - ตก และ เสียง สูง - ระคัับ ญั้เพิ่มเคัิมที่ หน่วยเสียง สูง - ตก (4) หน้า 92

เครื่องหมายและอักษรย่อที่ใช้ในตารางคำ

- * คำที่มีเครื่องหมายนี้กำกับอยู่ ได้อธิบายไว้ในหน้า 176 – 201
- พค. คืออักษรย่อแทนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
- พท. คืออักษรย่อแทนหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

ตัวอย่างการอ่านคำในตารางคำ

ในตารางที่ 2 หน่วยเสียงสระ /i / คำที่เขียนด้วยเลข 3 อยู่ในช่อง
หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /p- / และช่องหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-t / ให้อ่านว่า
/ pit³ / ปิด

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางคำพยางค์เดี่ยวที่ใช้ในภาษาโคราช

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11. หน่วยเสียงสระ /ε:/

พท. พท.	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/	-
1. /p-/	1	1	1			3	3 4			2 3 4
2. /ph-/		1 4	1 4			2	2 3	3		1 2 3 4
3. /b-/	1		1			3				3
4. /t-/		1	1		4	3	3			1 4
5. /th-/	1 4		1		2	3	3 4	2		2 4
6. /d-/		1	1			3	3			1
7. /k-/	1		1		3 4	3	3 4	3 4		1 3 4
8. /th-/		4	1		3	2 3 4		4		3 4
9. /ʔ-/	1		1							2 4
10. /c-/	1		1				3 4	3		2 3 4
11. /ch-/			1							2 3 4
12. /f-/		4 1	1			3	2 3			3
13. /s-/	1	1	1 4		3	2	2 3 4	3		1 2
14. /h-/	1		4	1	3	3				1 2
15. /m-/							3	3 4		2 4
16. /n-/	1 4				2			3		2 4
17. /ŋ-/		1			4	2				1 2 4
18. /l-/		4	4 1 4		2 3	2 3	3 4	4		1 3 4
19. /w-/			1			2	4	3		2
20. /j-/				4	3 4		3 4			1 2 4
21. /pl-/	1		1			3	3			2 3 4
22. /phl-/		4	4				2 3			2 3 4
23. /kl-/			1		4		4			
24. /khl-/										4
25. /kw-/										
26. /khw-/						2				

ตารางที่ 16. หน่วยเสียงสระ / a /

พท. \ พท.	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/	-
1. /p-/	3 4	3 4	*3 4	3	4	1 *3 4	3	1 4	3	
2. /ph-/	4	3 4	3 4	3 4	3 4	2 3 4	2 3	1 2 3	1 3 4	
3. /b-/		3	*3			1	3 4	3 4	3 4	
4. /t-/	3	3	3		1 *3	3	1 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
5. /th-/	4	3 4	3 4		1 3	2 3 4	2 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
6. /d-/	3	3	3	3	3 4	3 4	3 4	3	3 4	
7. /k-/	3	3	3 4	3	1 3 4	1 3 4	4	1 3 4	1 2 3 4	
8. /kh-/	3 4	3 4	*4		2 3 4	1 2 3 4	2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
9. /ʔ-/	3	3			3 4	3 4	3	2 3 4	3 4	
10. /c-/	3	3	3 4	3 4	3 4	1 3	3	1 4	3	1
11. /ch-/	3	3 4	4	3 4	1 3 4	2 3 4	*3 4	2 3 4	3 4	
12. /f-/		3 4	3 4			1 2 3	1 2 3	1	1 2 3	
13. /s-/	3 4	3 4	3 4	3	*1 4	1 2	1 *2 3	1 2 4	1 2 3 4	
14. /h-/	3	3	3 4		3	1 2		1 2	1 2	
15. /m-/		3 4	3 4			1 2 3 4	4	2 3	1 2 4	
16. /n-/	4	4	3 4		2 *3	4	2 3 4	3 4	2 3	1 4
17. /ŋ-/	4	4	4		3 4	4	4	1 2 3		
18. /l-/	3 4	4	3 4	*4	3 4	1 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
19. /w-/	4	3 4	4	*4		1 3	2 3	4	2 3 4	1 4
20. /j-/	4	4	3 4		3 4	3	1 3 4	3 4	1 3	
21. /pl-/	3		4				3			
22. /phl-/		3 4	3 4	3 4	3 4	3 4		3	3 4	
23. /kl-/	3	3			1 3	1 4		3	3 4	
24. /khl-/			4	4	3 4	3	2 3 4	2 3 4	3 4	
25. /kw-/			3						3	
26. /khw-/	3		4		1	2 3			1	

ตารางที่ 17. หน่วยเสียงสระ / a: /

พท. \ พท.	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/	-	
1. /p-/	1 4	1 4	1		3	1 3 4	3 4	1 3	1 3 4	1 2 3 4	
2. /ph-/		4	1 4	1 4		3 4	1 2 3 4	1 3	2 3	1 2 3 4	
3. /b-/	1	1	1			3 4	1 3 4	1	1	1 4	
4. /t-/	1		1		3	3 4	1 4		3	3	
5. /th-/		4	1 4	1 4	2	1 2 3	1 2 3	4	1 3 4	3 4	
6. /d-/	1	*			3 4	1 4	1	3 4	3 4	1 3	
7. /k-/	1	4	1 4	1 4		3 4	1 3 4	1 3 4	1 3	2 3 4	
8. /kh-/	1	4	1 4	1		1 2 3 4	2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
9. /ʔ-/	1	1				1 3	1 4	1 4	3	3 4	
10. /c-/			1		3	3	3 4	3 4	1	1 2 4	
11. /ch-/	1	1	4	1		3	2 3	2 4	3 4	2 3	1 3 4
12. /f-/		1	4	1 4		3	2 3	3 4	3	1 2	1 2 4
13. /s-/	1	4	1	1 4		2 3	2 4	1 2 3	2 3	1 2 3 4	1 3 4
14. /h-/	1	1	1		1 2	1 2	1 2	*1 2	2	1 2 3 4	
15. /m-/		1	4	1 4		4	*2 3 4	2		1 2	2 3 4
16. /n-/		4	1	4		2 3 4	3 4	3	2 4	1 3	1 2 3 4
17. /ŋ-/						*3 4	3	1 4	1 4	2 4	3
18. /l-/	1	4	4	1 4		2 3 4	2 3 4	3 4	2 3 4	*1 2 3 4	2 3 4
19. /w-/		4	1 4			2	1 2 3	1 3	3 4	1 2 3	1 3 4
20. /j-/	1	1	4	1 4		1 2 3 4	3 4	1 3 4	3	3 4	1 3 4
21. /pl-/	1	1				3		3	1	3	3
22. /phl-/			4	4		3 4	2 3 4	3 4	3	3	4
23. /kl-/	1	1	1			3	3 4	1 3	1 3 4	3	4
24. /khl-/		4	1 4	4		3 4	3 4	3	3	3 4	3 4
25. /kw-/		1					4	3 4			1 3
26. /khw-/						3	2 3 4	2 4		3	2 4

คำในภาษาโคราชที่ใช้แตกต่างจากภาษากรุงเทพฯ

จำนวนคำพยางค์เดี่ยวที่ใช้ในภาษาโคราชเท่าที่รวบรวมได้มีอยู่ประมาณ 3,320 คำ คำส่วนมากใช้เหมือนกับคำในภาษากรุงเทพฯ แต่มีบางคำที่ใช้แตกต่างกับภาษากรุงเทพฯ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก และแยกออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. คำเดียวกันแต่ในภาษาโคราช ใช้ในความหมายกว้างกว่า
2. คำเดียวกัน ใช้ในความหมายต่างกัน
3. คำที่ใช้เป็นคำซ้อนในภาษากรุงเทพฯ ภาษาโคราชิใช้เดี่ยว ๆ ได้
4. เมื่อนำคำซ้อนมาแยกออก บ่งว่า กรุงเทพฯ จะใช้เป็นคำเดี่ยวคำหนึ่ง ส่วนโคราชจะใช้อีกคำหนึ่ง คำเดี่ยวทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน
5. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาโคราช

1. คำเดียวกันแต่ในภาษาโคราชิใช้ในความหมายกว้างกว่า

คำเดียวกันภาษาโคราชิใช้ทั้งความหมายที่เหมือนกรุงเทพฯ และในความหมายที่ต่างออกไปอีกด้วย

ก.ท.	คร.
แปะ 'ก. ปะเข้าไป ว. เสียงดัง'	/peʔ ³ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพฯ และใช้ต่างกับภาษากรุงเทพฯ คือ หมายถึง 'ซิคกัน, คิคกัน' เช่น บ้านเราอยู่ <u>แปะกัน</u> /ba:n ⁴ law ³ ju: ¹ peʔ ³ kan ³ /
เป้ง 'ว. โตะ, ถุกจัง, เสียง ตีด้วยไม้แรง ๆ'	/pe:ŋ ⁴ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพฯ และใช้ต่างกับภาษากรุงเทพฯ คือ หมายถึง 'แม่มดแดง' เช่น แม่ <u>เป้ง</u> ก็คไม้เจ็บ /mɛ: ⁴ pe:ŋ ⁴ kat ³ maj ¹ cep ³ /

ก.ท.	คร.
<p>พาน 'น. ภาชนะ ก. พบปะ, ปะทะ, ะไป'</p>	<p>/pha:n³/ ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษา กรุงเทพฯ ฯ และใช้ต่างกับกับภาษากรุงเทพฯ ฯ คือ หมายถึง ขวาง, กั้น เช่น เขาไม่มา<u>พาน</u>ไว้ อย่าให้ใครเข้าไป /ɰaw³ maj⁴ ma:³ pha:n³ waj⁴ ja:¹ haj¹ khaj³ khaw¹ paj³ /</p>
<p>พร้อม 'ว. ร่วมกัน, ในเวลา เดียวกัน, ทันกัน, ครบครัน, เสร็จแล้ว'</p>	<p>/phlɔ:m⁴/ ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษา กรุงเทพฯ ฯ และใช้ต่างกับกับภาษากรุงเทพฯ ฯ คือ หมายถึง 'ด้วย' เช่น ฝนอาจตก เขาร่วมไป<u>พร้อม</u> /fon² ʔa:t¹ tok³ ʔaw³ lom⁴ paj³ phlɔ:m⁴/</p>
<p>เบ็ด 'น. เครื่องมือสำหรับ ตกปลา หรือ กุ้ง เป็นรูปขอ'</p>	<p>/bet³/ ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพฯ ฯ และใช้ต่างกับกับภาษากรุงเทพฯ ฯ คือ หมายถึง 'ก. ทำให้งอ' เช่น เขาเข็มไป<u>เบ็ด</u>ทำไมเคียวเย็บไม่ได้ /ɰaw³ khem² paj³ bet³ tham³ maj³ diəw² jep⁴ maj¹ da:j⁴ /</p>
<p>เคียบ 'ว. มาก, โท, ใหญ่'</p>	<p>/tɔ:p¹/ ใช้ในความหมายเหมือนกันกับกรุงเทพฯ ฯ และใช้ต่างกับกับภาษากรุงเทพฯ ฯ คือ หมายถึง 'พอควร' เช่น โกล<u>เคียบ</u>, สวย<u>เคียบ</u> /kaj³ tɔ:p¹, suəj² tɔ:p¹ /</p>

ก.พ.	กร.
<p>คำ 'ก. โขลก, ทิ่ม, แทะ'</p>	<p>/ tam³ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง 'ชน' เช่น รด<u>คำ</u>กัน / lot⁴ tam³ kan³ /</p>
<p>แทน 'ก. ค่าง, สมอง'</p>	<p>/ thɛ:n³ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง 'ไขสัน' เช่น ทำ<u>แ</u>ก<u>ว</u>เขา<u>แ</u>ก<u>ค</u>อง<u>ซ</u>ือ<u>แทน</u>เขา / tham³ kɛ:w⁴ khaw² tɛ:k¹ tɔŋ⁴ sw:⁴ thɛ:n³ khaw² /</p>
<p>เห็น 'น. เนิน ก. หูน'</p>	<p>/ thə:n³ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง 'วางทับข้างบน' เช่น <u>อย่า</u>เอา<u>ห</u>น<u>ง</u>ส<u>ื่อ</u>เ<u>ิน</u>พ<u>ิม</u>พ<u>ัก</u>ค<u>ิ</u>ค / ja:¹ ɿaw³ naŋ⁴ sw:² thə:n³ phim³ di:t¹ /</p>
<p>ถก 'ถลกขึ้นไป, ถลกลงมา'</p>	<p>/ thok³ / ใช้ในความหมายที่เหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง 'ยกขึ้น, ยกลง ใช้เฉพาะกับ ชา' เช่น <u>ถ</u>ก<u>ชา</u>เร็ว ๆ ตาม<u>จ</u>ัง<u>ห</u>วะ<u>เพ</u>ล<u>ง</u> / thok³ kha:² lew³ lew³ ta:m³ caŋ³ wa?³ . . . : phe:ŋ³ /</p>

ก.ท.	คร.
ทั่ว ‘ตลอดไป’	/ thuə ⁴ / ใช้ในความหมายที่เหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง ‘ทุกที่, ทุกแห่ง, ทุกสิ่ง’ เช่น <u>หนานี้กินทั่ว</u> / ma: ² ni: ⁴ kin ³ thuə ⁴ /
เดิน ‘เนิน, เต้น, ที่สูง’	/ dɔ:n ¹ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง ‘สนาม, ที่โล่ง, ที่เตียน’ เช่น <u>หญ้านาเดินบ้านเขี้ยวดี</u> / ja: ¹ na: ¹ dɔ:n ¹ ba:n ⁴ khiəw ² di: ³ /
เขิน ‘น. เครื่องสานที่ลงรัก ฉาบขาว ว. สูง, คอน, เป็นเนิน, เคะกะเก้อ’	/ khə:n ² / ใช้ในความหมายที่เหมือนกันกับภาษา กรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง ‘สั้น ไซ้กับเสี้ยน’ เช่น <u>นุงกระโปรงเขิน ๆ ไม่เรียบร้อยเลย</u> / nuŋ ⁴ ka ³ po:ŋ ³ khə:n ² khə:n ² maj ¹ liəp ⁴ lɔ:ŋ ⁴ lɔ:ŋ ³ /
คุน ‘เคยชิน, สนิทสนมกัน’	/ khun ⁴ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง ‘เชื่อง’ เช่น <u>นกกะจอกเลี้ยงเท่าไรไม่คุน</u> / nok ⁴ ka ³ cɔ:k ¹ liəŋ ⁴ thaw ⁴ laj ³ maj ¹ khun ⁴ /
หัว ‘ลักษณะนามของพืชบางชนิด เช่น หอม, กระเทียม ฯลฯ’	/ huə ² / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพ ฯ คือ หมายถึง ‘ลักษณะนาม ของสมุก, หนังกี่’

ก.ท.	คร.
โลก ‘กระโถก, โจน, โจน’	/ lo:t ⁴ / ใช้ในความหมายเหมือนภาษากรุงเทพฯ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพฯ ฯ คือ หมายถึง ‘ว. เลย’ เช่น <u>อยากไต่ก็เอาไปโลก</u> / ja:k ¹ da:j ⁴ kw: ⁴ ʔaw ³ paj ³ lo:t ⁴ /
วน ‘เวียนอยู่รอบ ๆ, หมุนอยู่รอบ ๆ’	/ won ³ / ใช้ในความหมายเหมือนกันกับภาษากรุงเทพฯ ฯ และใช้ต่างกันกับภาษากรุงเทพฯ ฯ คือ หมายถึง ‘กวนใจ’ เช่น <u>แม่บวดหัวยามาวน</u> / mɛ: ⁴ puət ¹ huɔ ² ja: ¹ ma: ³ won ³ /

2. คำเดียวกันใช้ในความหมายต่างกัน

ก.ท.	คร.
คาค ‘ก. ลาค, ปู, ชิ่ง ว. คอนข้างราย,’	/ da:t ¹ / ‘ถูกของร้อน ๆ’ เช่น เตาไร้ครอน ๆ <u>คาค</u> หนึ่งพองหมด / taw ³ li:t ⁴ lw:n ⁴ lw:n ⁴ da:t ¹ nav ² pho:ŋ ³ mot ³ /
จอบ ซา ‘ลคน้อย, ถอย, หยอน เมา’	/ cw:p ¹ / ‘น. เสียม’ / sa: ³ / ‘ระคาย, หยาบ’ เช่น เล่นบนกองฟางจะทำให้ <u>ซา</u> เนื้อ <u>ซา</u> ตัว / len ¹ bon ³ kw:ŋ ³ fa:ŋ ³ ca ¹ tham ³ haj ¹ sa: ³ nwa ⁴ sa: ³ tua ³ /

ก.ท.	กร.
มอ 'เขาเล็ก ๆ'	/mɔː³/ 'เนิน, ที่สูง' เช่น ภูจะขึ้นมอทองเร่งความเร็ว /lot⁴ ca¹ khwɔn¹ mɔː³ tɔŋ⁴ leŋ⁴ khwa:m³ lew³/
เมียน 'มิด, ลับลิ, ขอน'	/mien⁴/ 'เก็บ, ทำความสะอาด' เช่น บ้านรกจริง ไม่มีใครเมียนเลย /ba:n⁴ lok⁴ ciŋ³ maj¹ mi:³ khaj³ mien⁴ la:j³/
นัว 'บุง, นุง'	/nuə³/ 'ซุนซุน, อร่อย' เช่น น้ำแกงจืดไม่นัวเหมือนน้ำแกงส้ม. /na:m⁴ kɛ:ŋ³ cu:t¹ maj¹ nuə³ mwan² na:m⁴ kɛ:ŋ³ som¹/
หลับ 'ช่องที่เป็นชั้น ๆ เข้าไป'	/lɯ:p¹/ 'ซอกแคบ ๆ เข้าไป, มุมมืด ๆ'
หวิด 'เฉียด, จวนเจียน'	/wit³/ 'พน' ซโมขหนีตำรวจไมหวิดคอก /kha³ mo:j³ ni:² tam³ luət¹ maj¹ wit³ dok¹/

3. คำที่ใช้เป็นคำซ้อนในภาษารุงเทพ ๗ ภาษาโคราชใช้เดี่ยว ๆ ได้

คำที่ใช้ในภาษารุงเทพ ๗ เลิกใช้เป็นคำเดี่ยวแล้ว ยังคงมีใช้อยู่ในคำซ้อนเท่านั้น
ในภาษาโคราชใช้ได้ทั้งในคำซ้อนเหมือนกรุงเทพ ๗ และใช้เดี่ยว ๆ

ก. ท.	คำซ้อนใน คร.	คำเดี่ยวใน คร.
พบปะ	/phop ⁴ paʔ ³ / พบปะ เขาเก็บตัวไม่ยอม <u>พบปะ</u> กับ กับเพื่อนฝูง /khaw ² kep ³ tua ³ maj ¹ jw:m ³ <u>phop⁴ paʔ³</u> kap ³ phwəŋ ⁴ fu:ŋ ² /	/paʔ ³ / ปะ ปะเพื่อนเก่าเลยกลับตีก /paʔ ³ phwəŋ ⁴ kaw ¹ lə:j ³ klap ³ duk ³ /
แบ่งปัน	/bɛŋ ¹ pan ³ / แบ่งปัน จง <u>แบ่งปัน</u> กันกิน /coŋ ³ bɛŋ ¹ pan ³ kan ³ kin ³ /	/pan ³ / ปัน อายี้เหี้ยวมีอะไรก็ <u>ปัน</u> กัน /ja: ¹ khi: ¹ niəw ² mi: ³ a ³ laj ³ kw: ⁴ <u>pan³ kan³</u> /

ก. พ.	คำสอนใน คร.	คำเดี่ยวใน คร.
ไหวติง	<p>/waj² tiŋ³/ ไหวติง ทุกคนกลัวผีอนึ่งไม่ไหวติง /thuk⁴ khon³ ku³ phi:² nɔ:³ niŋ⁴ maj¹ waj² tiŋ³/</p>	<p>/tiŋ³/ ติง อยาติง เตี้ยวเรือลม /ja:¹ tiŋ³ diəw² ləw³ lom¹/</p>
ก๊ิดขวาง	<p>/ki:t¹ khwa:²/ ก๊ิดขวาง ไปรดเอาสิ่งก๊ิดขวางออก จากทางเทา /plo:t¹ ?aw³ siŋ¹ ki:t¹ khwa:ŋ² ?ə:k¹ ca:k¹ tha:ŋ³ tha:w⁴/</p>	<p>/ki:t¹/ ก๊ิด ใครเอาไม่มาวางก๊ิดถนน /khaj³ ?aw³ ma:j⁴ ma:³ wa:ŋ³ ki:t¹ tha³ non²/</p>
เก็ยจคราน	<p>/kiət¹ kha:n⁴/ เก็ยจ- คราน นิสัยเก็ยจครานนี้เล็กเสี่ย เกอะ /ni⁴ saj² kiət¹ kha:n⁴ ni:⁴ lə:k⁴ siə² tho?³/</p>	<p>/kha:n⁴/ คราน อยากกินกับข้าวอรอย ๆ แต่ครานทำ /ja:k¹ kin³ kap³ khaw¹ a³ ləj¹ a³ ləj¹ tɛ:¹ kha:n⁴ tham³/</p>

ก.ท.	คำข้อนใน คร.	คำเดียวใน คร.
เคียดแค้น	/ khiət ⁴ khɛ:n ⁴ / เคียดแค้น เขาต่อยกันเพราะ <u>เคียดแค้นกันมานาน</u> /khay ² tɔj ¹ kan ³ phɔʔ ¹ khiət ⁴ khɛ:n ⁴ kan ³ ma: ³ na:n ³ /	/ khiət ⁴ / เคียด <u>เคียดกันจนตามฆ่าล้างโคตร</u> /khiət ⁴ kan ³ con ³ ta:m ³ kha: ¹ la:ɿ ⁴ kho:t ⁴ /
เกียดขัง	/ kiət ¹ chay ³ / เราจะ <u>เกียดขังกัน</u> ไปทำไมหนอ /khon ³ law ³ ca ¹ kiət ¹ chay ³ kan ³ paj ³ tham ³ maj ³ nɔ: ² /	/ chay ³ / ขัง <u>ฉันขังจริง ๆ คนเห็นแก่ตัว</u> /chan ² chay ³ ciɿ ³ ciɿ ³ khon ³ hen ² kɛ: ¹ tuɔ ³ /
ฟกซ้ำ	/ fok ⁴ cham ⁴ / ฟกซ้ำ นักมวยคนนั้น <u>ถูกต่อย</u> <u>จนหน้าตาฟกซ้ำ</u> /nak ⁴ muɔj ³ khon ³ nak ⁴ thu:k ¹ tɔj ¹ con ³ na: ¹ ta: ³ fok ⁴ cham ⁴ /	/ fok ⁴ / ฟก <u>ถูกนักเลงต่อยเอาหน้าตาฟกหมด</u> /thu:k ¹ nak ⁴ le:ɿ ³ tɔj ¹ ʔaw ³ na: ¹ ta: ³ fok ⁴ mot ³ /

4. เมื่อนำคำซ้อนมาแยกออก ปรากฏว่า กรุงเทพ ฯ จะใช้เป็นคำเดี่ยว
คำหนึ่ง ส่วนโบราณจะใช้อีกคำหนึ่ง คำเดี่ยวทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน

คำซ้อน	ก.พ.	คร.
เกลียดชัง	เกลียด	<p>/ chaŋ³ / <u>ชัง</u> เช่น ฉัน<u>ชัง</u>คนที่ชอบนินทา^{ผิด}</p> <p>/ chaŋ² chaŋ³ khon³ thi:⁴ cho:p⁴ phit³ nat⁴ /</p>
เกี่ยวข้อง	เกี่ยว	<p>/ khaw¹ / <u>ข้อง</u> เช่น</p> <p>หนาม<u>ข้อง</u>กางเกงจนเกือบขาด</p> <p>/ na:m² khaw¹ ka:ŋ³ ke:ŋ³ con³ kua:p¹ kha:t¹ /</p>
จ้อโก่ง	โก่ง	<p>/ chw:¹ / <u>จ้อ</u> เช่น</p> <p>ลุง<u>จ้อ</u>เงินของแม่ไป 3 แสน</p> <p>/ luŋ³ chw:¹ ŋon³ khw:ŋ² mɛ:⁴ paj³ sa:m² sɛ:n² /</p>
โคนทม	โคน	<p>/ tom³ / <u>ทม</u> เช่น ฝนตกหน้าบ้านมี<u>แต่ทม</u></p> <p>/ fon² tok³ na:¹ ba:n⁴ mi:³ tɛ:¹ tom³ /</p>
เจ็บปวด	ปวด	<p>/ cep³ / <u>เจ็บ</u> เช่น</p> <p>คนเป็นโรคกระเพาะมัก<u>เจ็บ</u>ท้องบ่อย ๆ</p> <p>/ khon³ pen³ lo:k⁴ ka³ phoŋ⁴ mak⁴ cep³ tho:ŋ⁴ baj¹ baj¹ /</p>

คำสอน	ก.ท. . .	กร.
ชุกซอน	ซอน	<p>/ suk⁴ / ชุก เซน</p> <p>เอาปากกาไปชุกที่ไหนหาไม่เห็น</p> <p>/ ʔaw³ pa:k¹ ka:3 paj³ suk⁴ thi:4 naj² ha:2 maj¹ hen² /</p>
แท้จริง	จริง	<p>/ the:4 / แท้ เซน</p> <p>ไม่มีใครรักเราแท้ นอกจากพ่อแม่</p> <p>/ maj¹ mi:3 khaj³ lak⁴ law³ the:4 nwa:k⁴ ca:k¹ pho:4 mɛ:4 /</p>
บกพร่อง	พร่อง	<p>/ bok³ / บก เซน</p> <p>กินขนมจิ้นทองบกเร็วกว่ากินข้าว</p> <p>/ kin³ nom² ci:n³ tho:ɽ⁴ bok³ lew³ kwa:1 kin³ khaw¹ /</p>
ปกคลุม	คลุม	<p>/ pok³ / ปก เซน</p> <p>เอาผ้าปกหัวไหนดองตนอย กันน้ำค้าง</p> <p>/ ʔaw³ pha:1 pok³ huə² haj¹ nwa:ɽ⁴ nɔj¹ kan³ na:m⁴ kha:ɽ⁴ /</p>
นำพา	พา	<p>/ nam³ / นำ เซน</p> <p>วันเสาร์พอจะนำเราไปเที่ยวงานช้าง</p> <p>/ wan³ saw² pho:4 ca¹ nam³ law³ paj³ thiəw⁴ ɽa:n³ cha:ɽ⁴ /</p>

คำขอ	ก.ท.	คร.
พัควี	พัค	<p>/wi:³ / <u>วี</u> เช่น <u>วี</u>แรง ๆ จะไค่หายร้อน /wi:³ lɛ:ŋ³ lɛ:ŋ³ ca¹ daɯ⁴ ha:j² lɔ:n⁴ /</p>
มากหลาย	มาก	<p>/la:j² / <u>หลาย</u> เช่น คนไม่ประหยัค กิน<u>หลาย</u>ก็ถึงจน<u>หลาย</u> /khon³ maj¹ pa¹ jat³ kin³ la:j² kw:⁴ jin⁴ con³ la:j² /</p>
แย่งชิง	แย่ง	<p>/chin³ / <u>ชิง</u> เช่น เข้า ๆ กน<u>ชิง</u>กันขึ้นรถเมค /cha:w⁴ cha:w⁴ khon³ chin³ kan³ khuan¹ lot⁴ me:³ /</p>
รีบควน	รีบ	<p>/duən¹ / <u>ควน</u> เช่น อยา<u>ควน</u>ไปเลย กินข้าว<u>ควน</u> /ja:¹ duən¹ paj³ lɔ:j³ kin³ khaw¹ kw:n¹ /</p>
สวยงาม	สวย	<p>/ɲa:m³ / <u>งาม</u> เช่น คนโคราชไม<u>งาม</u>เหมือนคนตรงเทพ ๆ คอก /khon³ kho:³ la:t⁴ maj¹ ɲa:m³ muən² khon³ kuŋ³ the:p⁴ dɔ:k¹ /</p>

5. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยโคราช

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/pe: ³ / เป	แป, แบน	<p>คาคี^๕มือ<u>เป</u></p> <p>/ta:³di:³ mən:³ pe:³ / = คาคี^๕มือ<u>แป</u></p> <p>บอน<u>เป</u> ๆ นอนแล้ว<u>เจ็บ</u>หลัง</p> <p>/bɔn¹ pe:³ pe:³ nɔ:³ lɛ:w⁴ cep³ laŋ² / = <u>ที่นอนแบน</u> ๆ นอนแล้ว<u>ปวด</u>หลัง</p>
/poŋ ³ / ปง	ยกลง	<p>แกง<u>สุก</u>แล้ว<u>ปง</u>ลง<u>ถ้วย</u></p> <p>/kɛ:ŋ³ suk³ lɛ:w⁴ poŋ³ loŋ³ thuɔŋ¹ / = แกง<u>สุก</u>แล้ว<u>ยก</u>ลง<u>ถ้วย</u></p>
/pho:t ¹ / โฟท	ปล่อย(สัตว์), โปรค(สัตว์)	<p>แมวนี^๕ค้อ<u>เท</u> เอาไป<u>โปรค</u>ที่<u>วัด</u>ถ้วย</p> <p>/mɛ:w³ ni:⁴ dən:⁴ thɛ:⁴ ɣaw³ paj³ pho:t¹ thi:⁴ wat⁴ thuɔŋ¹ / = แมวนี^๕ค้อ<u>จริง</u> เอาไป<u>ปล่อย</u>ที่<u>วัด</u>ถ้วย</p>
/pho:n ³ / โพน	เนินดิน, จอมปลวก	<p>ชาวไร<u>ชอบ</u>ปลูก<u>พริก</u>ตรง<u>โพน</u></p> <p>/cha:w³ laj⁴ chw:p⁴ plu:k¹ phlik⁴ toŋ³ pho:n³ / = ชาวไร<u>ชอบ</u>ปลูก<u>พริก</u>ตรง<u>เนินดิน</u></p>
/phuəm ³ / พวม	ก. กำลัง	<p><u>พวม</u>จะ<u>ออก</u>จาก<u>บ้าน</u> <u>แขก</u>ก็<u>มา</u>หา</p> <p>/phuəm³ ca¹ ɣɔ:k¹ ca:k¹ ba:n⁴ khɛ:k¹ kw:⁴ ma:³ ha:² / = <u>กำลัง</u>จะ<u>ออก</u>จาก<u>บ้าน</u> <u>แขก</u>ก็<u>มา</u>หา</p>

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/baŋ ⁴ / เบอะ	บ้า, เสียสติ	ขยาย <u>เบอะ</u> ขอทานคนนั้น แก่ไม่ <u>เต็ม</u> บาท /ja:j ³ baŋ ⁴ khw: ² tha:n ³ khon ³ nan ⁴ kɛ: ³ maj ¹ tem ³ ba:t ¹ / = ขยาย <u>บ้า</u> ขอทานคนนั้น แก่ไม่ <u>เต็ม</u> บาท
/ba:ŋ ⁴ / เบ็ง	บ้าง, ค่าย	ขอไป <u>เที่ยว</u> <u>เบ็ง</u> จักคน /khw: ² paj ³ thiəw ⁴ ba:ŋ ⁴ cak ⁴ khon ³ / = ขอไป <u>เที่ยว</u> <u>ค่าย</u> สักคน
/bak ³ / บัก	เว้าเข้าไป, คอก, กิว	คน <u>อ้วน</u> เอา <u>บัก</u> หายาก /khon ³ ʔuən ⁴ ʔew ³ bak ³ ha: ² ja:k ⁴ / = คน <u>อ้วน</u> เอา <u>คอก</u> หายาก
/bum ⁴ / บุม	บุม	นม <u>กระ</u> ปอง <u>บุม</u> <u>อย่า</u> ซ้อ <u>เลย</u> /nom ³ ka ³ poŋ ² ni: ⁴ bum ⁴ ja: ¹ su: ⁴ lɔ: ³ j ³ / = นม <u>กระ</u> ปอง <u>บุม</u> <u>อย่า</u> ซ้อ <u>เลย</u>
/teŋ ³ / เต็ง	ก. ทับ	นิ่ง <u>เต็ง</u> หนังสือ <u>ท่าน</u> ว่า <u>บาป</u> /naŋ ⁴ teŋ ³ naŋ ² su: ² than ⁴ wa: ⁴ ba:p ¹ / = นิ่ง <u>ทับ</u> หนังสือ <u>ท่าน</u> ว่า <u>บาป</u>
/tu:m ¹ / ตม	เติม, เพิ่ม, แถม	ซ้อ <u>หนังสือ</u> <u>ตม</u> สอง /su: ⁴ nuŋ ¹ tu:m ¹ sɔ: ² / = ซ้อ <u>หนังสือ</u> <u>แถม</u> สอง

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/tɯ:ŋ ¹ / ตั้ง	ชั้นอีก, พองเต็มที บวมเป่ง	รีบกินก๋วยเตี๋ยวถ้วย ^๑ เต็ม /li:p ⁴ kin ³ kuəj ² tiəw ² thuəŋ ¹ diəw ² sen ¹ tɯ:ŋ ¹ mət ³ / = รีบกินก๋วยเตี๋ยวเสีย เต็ม <u>ถ้วย</u> หมด
/toŋ ¹ / ตง	รองรับ, รองน้ำฝน จากชายคา	ฝนตกแล้ว หาโถงมา <u>ตง</u> น้ำไว้กิน /fon ² tok ³ lɛ:w ⁴ ha: ² ʔo:ŋ ¹ ma: ³ toŋ ¹ na:m ⁴ waj ⁴ kin ³ / = ฝนตกแล้ว หาโถงมา <u>รองรับ</u> น้ำไว้กิน
/to:n ³ / โตน	กระโถก	<u>โตน</u> จากที่สูงขาอาจจะหัก /to:n ³ ca:k ¹ thi: ⁴ su:ŋ ² kha: ² ʔa:t ¹ ca ¹ hak ³ / = <u>กระโถก</u> จากที่สูงขาอาจจะหัก
/to:ŋ ¹ / โถง	ลักษณะนามของ ผ้าชิ้น วาชิ้น	ชิ้น ^๑ ผ้าชิ้นมา 2 <u>โถง</u> /sɯ: ⁴ pha: ¹ sin ¹ ma: ³ sɯ:ŋ ² to:ŋ ¹ / = ชิ้น ^๑ ผ้าชิ้นมา 2 <u>ชิ้น</u>
/tɔn ¹ / ตอน	ชิ้นเนื้อ, ชิ้น, ทอน	แกงอะไรนี่ ไม่มี <u>ตอน</u> เลย มีแต่น้ำ /kɛ:ŋ ³ a ³ laj ³ ni: ⁴ maj ¹ mi: ³ tɔn ¹ ləj ³ mi: ³ tɛ: ¹ na:m ⁴ / = แกงอะไรนี่ ไม่มี <u>ชิ้นเนื้อ</u> เลย มีแต่น้ำ
/thɛ: ² / ถ่	โถน	พ้อ <u>ถ่</u> หนวคทุกเช้า /phɔ: ⁴ thɛ: ² nuət ¹ thuk ⁴ cha:w ⁴ / = พ้อ <u>โถน</u> หนวคทุกเช้า

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/thuəʔ ¹ / ถั่ว	กำลังท้าย เสียบ, ลี, ซิ	ถั่ว ใครฉีกหนังสี่อัน /du: ³ thuəʔ ¹ khaj ³ chi:k ¹ nay ² su: ² chan ² / = ถั่ว ใครฉีกหนังสี่อัน
/du:k ³ / คึก	ก. กำลังจะจมน้ำ	ช่วยคายนกคึกน้ำ /chuəj ⁴ duəj ⁴ khon ³ du:k ³ na:m ⁴ / = ช่วยคายนกกำลังจะจมน้ำ
/də:ŋ ⁴ / เค็ง	บ้าง, ค่าย	กินอะไรกัน ซอกินเค็ง /kin ³ ə:la:j ³ kan ³ khə: ² kin ³ də:ŋ ⁴ / = กินอะไรซอกินบ้าง
/dɔ: ⁴ / เคอะ	นะ	สัญญาแล้วอย่าลืมเคอะ /san ² ja: ³ lɛ:w ⁴ ja: ¹ lu: ³ dɔ: ⁴ / = สัญญาแล้วอย่าลืมนะ
/ku:k ¹ / กึก	เป็นไม้	คนกึกมักทุหนวก /khon ³ ku:k ¹ mak ⁴ hu: ² nuək ¹ / = คนไม้มักทุหนวก
/kuŋ ¹ / กุง	ขึ้นหลัง, ซืหลัง (กน)	เดินไม่ไหวก็ต้องกุงไป /dɔ:n ³ maj ¹ waj ² kw: ⁴ təŋ ⁴ kuŋ ¹ paj ³ / = เดินไม่ไหวต้องขึ้นหลังไป
/kwə: ⁴ / เกาะ	แก, เขา สรรพนาม บุรุษที่ 3 ใช้เรียกแสดงความ สงสาร หรือเห็นใจ	ถึงจะจนเกาะก็ซื้อสัตย์ /thəŋ ² ca ¹ con ³ kwə: ⁴ kw: ⁴ su: ⁴ sat ³ / = ถึงจะจนแกก็ซื้อสัตย์

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/khiw ² / ทิว	เหม็นเขียว	<p>ไม่อาบน้ำ 7 วัน เนื้อตัว<u>ทิว</u>ไปเหม็น</p> <p>/maj¹ ʔa:p¹ na:m⁴ cet³ wan³ nɔw⁴ tuw³ <u>khiw²</u> paj³ mat³ /</p> <p>= ไม่อาบน้ำ 7 วัน เนื้อตัว<u>เหม็นเขียว</u>ไปเหม็น</p>
/khen ¹ / แขน	ข้นมาก, แน่น	<p>นักกีฬาส่วนใหญ่กล้ามเนื้อ<u>แขน</u></p> <p>/nak⁴ ki:³ la:³ suwɔn¹ jaj¹ kla:m⁴ nuwɔ⁴ <u>khen¹</u> /</p> <p>= นักกีฬาส่วนใหญ่กล้ามเนื้อ<u>แน่น</u></p>
/khak ⁴ / คัก	ถนัด, ชัดเจน, ถึงที่สุด	<p>ยังไม่เคยเห็นในหลวง<u>คัก</u> ๆ จักที่</p> <p>/jaj³ maj¹ khwɔ:³ hen² naj³ luwɔ² <u>khak⁴</u> <u>khak⁴</u> cak thi:³ /</p> <p>= ยังไม่เคยเห็นในหลวง<u>ชัด</u> ๆ สักที</p>
/khu ⁴ / คู	ดึงน้ำ, กระทบ ตักน้ำ บางทีเรียก ว่า <u>คูดึง</u>	<p>หิ้วน้ำมาให้<u>ชักน้ำ</u>สัก 3 <u>คู</u></p> <p>/hiw¹ na:m⁴ ma:³ haj¹ sak pha:¹ sak⁴ sa:m³ <u>khu⁴</u> /</p> <p>= หิ้วน้ำมาให้<u>ชักน้ำ</u>สัก 3 <u>ดึง</u></p>
/khu:n ³ / กูน	เป็นคุณ หมายถึง เด็กที่เกิดมาแล้ว เลี้ยงง่ายหรือทำ ไต่พอมแมร์ารวย หรือเป็นลูกที่ตี ถ้า เป็นสัตว์เลี้ยงก็ เป็นสัตว์ที่ให้คุณ ประโยชน์แก่เจ้าของ	<p>แมวก่าตัวนี้<u>กูน</u> จับหนูเก่ง</p> <p>/me:w³ dam³ tuw³ nɔ:⁴ <u>khu:n³</u> cap³ nu:² ken¹ /</p> <p>= แมวก่าตัวนี้เป็น<u>คุณ</u>(แก่เจ้ารอง) จับหนูเก่ง</p>

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/kho:k ⁴ / โลก	ป่า, คง	ชั้นโลก โบราณไม่ไห้คำกัน /khun ¹ kho:k ⁴ bo:3 la:n ³ maj ¹ haj ¹ da:1 kan ³ / = เข้าป่าโบราณไม่ไห้คำกัน
/cen ¹ / เงิน	เหลือเกิน, มากนัก มากเหลือเกิน บางที่ไ้คำว่า เกิน	คนตะกตะกินเงินทองแตก /khon ³ ta ³ klaɣ ³ kin ³ cen ¹ thov ⁴ tɛ:k ¹ / = คนตะกตะกินมากจนทองแตก
/ce:n ³ / เงิน	ชำนาญ	ช่างที่เงินงานคางจางแพงเงิน /chaɣ ⁴ thi:4 ce:n ³ ɣa:n ³ kha:4 ca:ɣ ⁴ phe:ɣ ³ cen ¹ / = ช่างที่ชำนาญงานคางจางแพงเหลือเกิน
/ceɣ ³ / แจะ	ตะะ ๆ จุ่ม ๆ	อย่าเอามือไปแจะปลาร้าไนไ้ มันจะเสีย /ja:1 ʔaw ³ mu:3 paj ³ ceɣ ³ pa:3 la:4 naj ³ haj ² man ³ ca ¹ sia ² / = อย่าเอามือไปแจะ ๆ จุ่ม ๆ ปลาร้าไนไ้ มันจะเสีย
/cɛ:p ¹ / แจบ	แนบสนิท, เรียบสนิท	เอากะคางแปะ แลวกคิให้แจบ /ʔaw ³ ka ³ da:t ¹ peɣ ³ lɛ:w ⁴ kot ³ haj ¹ cɛ:p ¹ / = เอากะคางแปะแลวกคิให้เรียบสนิท
/cu:n ⁴ / คืน	ชั้นจนและ	หลังน้ำท่วมกินชั้น /lav ² na:m ⁴ thuom ¹ din ³ cu:n ⁴ / = หลังน้ำท่วมกินชั้นจนและ

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/cun ⁴ / จุ่ม	รวมกัน, ซุ่มนุ้ม	นั่ง <u>จุ่ม</u> คุยกัน ไม่ควนทำงาน /naŋ ⁴ cun ⁴ khuj ³ kan ³ maj ¹ duən ¹ tham ³ ɲa:n ³ / = นั่ง <u>รวมกัน</u> คุยกัน ไม่รีบทำงาน
/cok ³ / จก	น. จอบ	คนงานใช้ <u>จก</u> ขุดดิน /khon ³ ɲa:n ³ chaj ⁴ cok ³ khut ³ .din ³ / = คนงานใช้ <u>จอบ</u> ขุดดิน
/con ¹ / จน	ยุ่ง	งาน <u>จน</u> ไม่มีเวลาว่างเลย /ɲa:n ³ con ¹ maj ¹ mi:3 we:3 la:3 wa:ɲ ¹ lə:ɲ ³ / = งาน <u>ยุ่ง</u> ไม่มีเวลาว่างเลย
/coŋ ¹ / จง	เหลือ, เหลือไว้	จะกลับคัก <u>จง</u> กับข้าวให้เค็ง /ca ¹ kap ³ duk ³ coŋ ¹ kap ³ khaw ¹ haj ¹ də:ɲ ⁴ / = จะกลับคัก <u>เหลือ</u> กับข้าวไว้ให้ควย
/com ¹ / จอม	อาหารชนิดหนึ่ง คล้ายปลาร้า ถ้า ใช้เนื้อทำเรียก จอมเนื้อ	
/cɔŋ ¹ / จอย	นอมแห้ง	ลูกสาวฉันกินแกง <u>แจจอย</u> /lu:k ⁴ sa:w ² chan ² kin ³ keŋ ¹ tɛ:1 cɔŋ ¹ / = ลูกสาวฉันกินแกง <u>แจจอย</u>

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/cɔːj ⁴ / จอย	เสียแล้ว	มาอยู่ไม่นานก็ไป <u>จอย</u> /maː ³ juː ¹ maj ¹ naːn ³ koː ⁴ paj ³ cɔːj ⁴ / = มาอยู่ไม่นานก็ไป <u>เสียแล้ว</u>
/fəːk ⁴ / เพิก	คำที่ว่า ไม่เขาทา	ขยายคนนั้นแต่งตัว เพิกหลายคงคิดว่าสวย /jaːj ³ khon ³ nan ⁴ tɛŋ ¹ tu ³ fəːk ⁴ laːj ² khon ³ khit ⁴ waː ⁴ suɔj ² / = ขยายคนนั้นแต่งตัว <u>ไม่เขาทา</u> เลย คงคิดว่าสวย
/sɛːw ³ / แขว	ส่งเสียงดัง รบกวนผู้อื่น	อย่า <u>แขว</u> หลาย หองข้าง ๆ เขาเรียนหนังสือ /jaː ¹ sɛːw ³ laːj ² hɔːŋ ¹ khaːŋ ¹ khaːŋ ¹ khaw ² liɔn ³ naŋ ² smː ² / = อย่า <u>แขว</u> หลาย หองข้าง ๆ เขาเรียนหนังสือ
/sɔːn ² / เสน	บ้ายอ	เด็กคนนี้ <u>เสน</u> ขึ้น /dek ³ khon ³ niː ⁴ sɔːn ² khwn ¹ / = เด็กคนนี้ <u>บ้ายอ</u>
/suːn ³ / ซุน	โคน, ญก	อยามา <u>ซุน</u> กาน้ำร้อนเคอะ /jaː ¹ maː ³ suːn ³ kaː ³ naːm ⁴ lɔːn ⁴ dɔː ⁴ / = อยามา <u>ญก</u> กาน้ำร้อนนะ

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/so:²/ โส	เสียง, ทำใจกล้า	กระโศกรมนี้ เป็นงานที่ <u>โส</u> ตาย /ka³ do: t¹ lom⁴ ni:⁴ pen³ ɲa: n³ thi:⁴ so:² ta: j³ / = กระโศกรมเป็นงานที่ <u>โส</u> ตาย
/sam¹/ สำ	ว. มากจริง ๆ วางไว้ หน้า วิเศษณ์ ตัวที่มันขยาย	หนังสือนี้ <u>สำ</u> สนุกเลย /naɲ² lom⁴ ni:⁴ sam¹ sa³ nuk³ lo: j³ / = หนังสือนี้ <u>สำ</u> สนุก <u>มากจริง ๆ</u>
/sav²/ สัง	คำที่ใช้เรียกนำ หน้าชื่อคนที่ตาย ไปแล้ว	<u>สัง</u> ดุงชอบคนมีชีวิตอยู่กุหลานเก่ง /saɲ² luɲ³ cho: p⁴ tɔ: n³ mi:³ chi³: wit⁴ ju:¹ du³ la: n² keɲ¹ /
/sup⁴/ ซูป	อาหารชนิดหนึ่ง ทำด้วยหน่อไม้	
/sum³/ ซุม	หมู่, พวก, เหล่า	พี่น้อง <u>ซุม</u> นี้สวย ๆ ทั้งนั้น /phi:⁴ no: ɲ⁴ sum³ ni:⁴ suɔj² suɔj² thaɲ⁴ nan⁴ / = พี่น้อง <u>พวก</u> นี้สวย ๆ ทั้งนั้น
/soɲ⁴/ ซง	ซอก	หมู่ไปหลบอยู่ <u>ซง</u> ไท /nu:² paj³ lop³ ju:¹ soɲ⁴ naj² /
/hɛ: t⁴/ แฮก	ก. แสบ	ขมนนี้หวานจน <u>แฮก</u> คอ /kha³ nom² ni:⁴ wa: n² con³ hɛ: t⁴ khɔ: ³ / = ขมนนี้หวานจน <u>แสบ</u> คอ

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/hɯŋ ¹ / หึ หึ	คำตอบปฏิเสธ ไม่	เธอจะกินขนมนี้ (ตอบ) หึ ไม่หิว /thə: ³ ca ¹ kin ³ kha ³ nom ² ni ⁴ hɯŋ ¹ maj ¹ hiw ² / = เธอจะกินขนมนี้ <u>ไม่</u> ไม่หิว
/ha:w ¹ / หว หว	ร่าแสบ, แสดงอาการ คือใจเกินพอดี มักใช้ ในความหมายไม่ดี	จะไถ่กลับบ้าน <u>อย่าหวหลาย</u> /ca: ¹ da:j ⁴ kap ³ ba:n ⁴ ja: ¹ ha:w ¹ la:j ² / = จะไถ่กลับบ้าน <u>อย่าใจมากเกินไป</u> เลย
/hɔj ¹ / หง หง	ก. (น้ำ) ชิง	ฝนตกใหม่ ๆ <u>น้ำชิง</u> สนามหน้าบ้าน /fon ² tok ³ maj ¹ maj ¹ na:m ⁴ hɔj ¹ sa ³ na:m ² na: ¹ ba:n ⁴ / = ฝนตกใหม่ ๆ <u>น้ำชิง</u> สนามหน้าบ้าน
/hiɔn ¹ / หึ หึ	สั้น	ทหารต้อง <u>ตัดผมสั้น</u> /tha ³ ha:n ² tɔŋ ⁴ tat ³ phom ² hiɔn ¹ / = ทหารต้อง <u>ตัดผมสั้น</u>
/ma:n ² / ทม ทม	โชคดี ในการ ท่ามาหากิน	ไปหาปลา <u>โชคดี</u> ใหม่วันนี้ /paj ³ ha: ² pla: ³ ma:n ² maj ⁴ wan ³ ni: ⁴ / = ไปหาปลา <u>โชคดี</u> ใหม่วันนี้
/mun ¹ / หม หม หม	ตลก, แทรก, โชซอน	คนหลาย ๆ <u>ไม่รู้จะแทรก</u> ไปทางไหน /khon ³ la:j ² la:j ² maj ¹ lu: ⁴ ca ¹ mun ¹ paj ³ tha:ŋ ³ naj ² / = คนมากมาย <u>ไม่รู้จะแทรก</u> ไปทางไหน

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/mun ⁴ / มุน	ละเอียด, แยก ทำลาย, หักยับเป็น	<p>รำมุนแพงกวารำหยาบ</p> <p>/lam³ mun⁴ phɛ:ŋ³ kwa:¹ ɯam³ ja:p¹/</p> <p>= รำละเอียดแพงกวารำหยาบ</p>
/moŋ ⁴ / โมะ	ของล้น, ฟู	
/mom ⁴ / มม	พ่น	<p>โศตแลวยังไม่มมอกพอดแมเลย</p> <p>/jaj¹ lɛ:w⁴ jaŋ³ maj¹ mom⁴ ʔok³</p> <p>pho:⁴ mɛ:⁴ lɔ:ŋ³/</p> <p>= โศตแลวยังไม่มมอกพอดแมเลย</p>
/maj ⁴ / หมอง	ที่	<p>ไปลีมกุงเจไวหมองโตน</p> <p>/paj³ lɛ:m³ kun³ cɛ:³ waj⁴ maj⁴ naj²/</p> <p>= ไปลีมกุงเจไวที่โตน</p>
/mɔ:⁴/ มอ	เกือบ	<p>เดินหาชื่อนามอทุกราน</p> <p>/dɔ:n³ ha:² su:⁴ pha:¹ mɔ:⁴ thuk⁴ la:n⁴/</p> <p>= เดินหาชื่อนามเกือบทุกราน</p>
/ni ⁴ / นึ	กำลังท้ายแสดง ความถาม รึ, หรือ	<p>ไมปะกันนานสบายกีนี้</p> <p>/maj¹ paŋ³ kan³ na:n³ sa³ ba:j³ di:³ ni⁴/</p> <p>= ไมปะกันนานสบายกี<u>หรือ</u></p>
/ŋɛ:t¹/ แพงค	ว. ประกอบ همین	<p>ปลาเนา همینแพงค ๆ</p> <p>/pla:³ naw⁴ men² ŋɛ:t¹ ŋɛ:t¹ /</p>

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/ɲut ⁴ / จึก	ประหลาดใจมาก, สงสัยอย่างยิ่ง	<p>จึกหลายแท้ คนตายแล้วไปไหน</p> <p>/ɲut⁴ la:j² the:⁴ khon³ ta:j³ lɛ:w⁴ paj³ naj² /</p> <p>= <u>สงสัยจริง ๆ</u> คนตายแล้วไปไหน</p>
/ɲo:j ¹ / โงย	คอย ๆ ล้ม	<p>คนมะขามใหญ่โงยเมื่อวานนี้</p> <p>/ton⁴ ma⁴ kha:m² jaj¹ ɲo:j¹ mwa:⁴ wa:n³ ni:⁴ /</p> <p>= คนมะขามใหญ่<u>ล้ม</u>เมื่อวานนี้</p>
/lut ⁴ / ลึค	กลืนเข้าคอโดย ไม่ทันเคี้ยว	<p>แม่กะขามลึกลงคอฉันหลายเมื่อกแล้ว</p> <p>/met⁴ ma⁴ kha:m² lut⁴ loŋ³ khw:³ chan² la:j² met⁴ lɛ:w⁴ /</p> <p>= แม่กะขาม<u>เข้าคอฉัน</u>โดยหลายเมื่อกแล้ว <u>ไม่ทันเคี้ยว</u></p>
/lum ¹ / หล่ม	ทะลึ่ง, ทะเลน	<p>อย่ามาทำหน้าที่หล่มก่อนหน้าแขกนะ</p> <p>/ja:¹ ma:³ tham³ na:¹ lum¹ tɔ:¹ na:¹ khɛ:k¹ na⁴ /</p> <p>= อย่ามาทำหน้าที่<u>ทะเลน</u>ก่อนหน้าแขกนะ</p>
/lɔ:m ³ / เลิม	ลูกกลม (ใช้กับแผล)	<p>แผลที่หัวเขาเลิมไปตั้งหน้าแข็ง</p> <p>/phlɛ:² thi:⁴ huə² khaw¹ lɔ:m³ paj³ thuŋ² na:¹ khɛŋ⁴ /</p> <p>= แผลที่หัวเขา<u>ลูกกลม</u>ไปตั้งหน้าแข็ง</p>
/laʔ ⁴ / ละ	เล็ก, บดอบ	<p>อายุตั้งสามขวบยังไม่<u>ละ</u>นมเลย</p> <p>/ʔa:³ juʔ⁴ taŋ⁴ sa:m² khuəp¹ jaŋ³ maj¹ laʔ⁴ nom³ lɔ:j³ /</p> <p>= อายุตั้งสามขวบยังไม่<u>เล็ก</u>กินนมแม่เลย</p>

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/la:j ¹ / หลาย	เดินกรายไป กรายมา	จิกโกที่ไหนดมาเดินหลาย ๆ อยู่หน้าบ้าน /cik ⁴ ko ² : thi: ⁴ naj ² ma: ³ do:n ³ la:j ¹ la:j ¹ ju: ¹ na: ¹ ba:n ⁴ / = จิกโกที่ไหนดมาเดิน <u>กรายไปกรายมา</u> อยู่หน้าบ้าน
/lok ³ / หลก	ถลก, ถก, ถอน	หลกกล้าไหนด /lok ³ kla: ⁴ naj ³ na: ³ / = <u>ถอน</u> กล้าไหนด
/lu:p ¹ / หลูป	ริเข้าใส่	หมาโซหลูปกินอาหารอย่างหิวโหย /ma: ² so: ³ lu:p ¹ kin ³ ?a: ³ ha:n ² ja:ɽ ¹ hiw ² ho:j ² / = หมาโซ <u>ริเข้า</u> กินอาหารอย่างหิวโหย
/lo: ³ / โล	(ตา) โปน	คนตาโศสวยคีแต่ตาโปนนำเกลี้ยค /khon ³ ta: ³ to: ³ suɔj ² di: ³ tɛ: ¹ ta: ³ lo: ³ na: ¹ kliɔt ¹ / = คนตาโศสวยคีแต่ตา <u>โปน</u> นำเกลี้ยค
/wun ⁴ / วัน	หึ่ง ก. คอม ของแมลงวัน	แมลงวันคอมหมาเนาวัน ๆ /mɛ: ³ ɽ ³ wan ³ tɔ: ³ m ³ ma: ³ naw ⁴ wun ⁴ wun ⁴ / = แมลงวันคอมหมาเนา <u>หึ่ง</u> ๆ
/wɔ: ¹ / เวัย	กำลังท้าย ะ (ไม้สุภาพ)	กับข่าวนี่เหวยจีให้กูกิน /kap ³ khaw ¹ ni: ⁴ ni ⁴ wɔ: ¹ ci ¹ haj ¹ ku: ³ kin ³ / = กับข่าวนี่หรือ <u>จะ</u> ให้กูกิน

คำ	ความหมาย	ตัวอย่าง
/waɿ ⁴ / วะ	โลงอก, หมกทวง	ลูกคนเล็กเรียนจบก็ <u>วะ</u> แล้ว /lu:k ⁴ khon ³ lek ⁴ liɔn ³ cop ³ kw ⁴ waɿ ⁴ le:w ⁴ / = ลูกคนเล็กเรียนจบก็ <u>โลงอก</u> แล้ว
/joɿ ³ / ยง	ก. พรวน	บงกินคนไม่ค้ำมันจะไค้งาม /joɿ ³ din ³ ton ⁴ ma:j ⁴ da: ³ man ³ ca ¹ daj ⁴ ŋa:m ³ / = <u>พรวน</u> กินคนไม่ค้ำมันจะไค้งาม
/jw:n ⁴ / ย้อน	เพราะ, เนื่องจาก	สอบตก <u>ย้อน</u> ซีเก็ยจ /sɔ:p ¹ tok ³ jw:n ⁴ khi: ¹ kiət ¹ / = สอบตก <u>เพราะ</u> ซีเก็ยจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

ผลของการวิเคราะห์เรื่อง "ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยโคราช" สรุปได้ว่า หน่วยเสียงในภาษาไทยโคราช มี 3 ชนิด คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว มี 20 หน่วย คือ /p /, /ph /, /b /, /t /, /th /, /d /, /k /, /kh /, /ʔ /, /c /, /ch /, /f /, /s /, /h /, /m /, /n /, /ŋ /, /l /, /w / และ /j / หน่วยเสียงทั้งหมดดังกล่าวสามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วย และปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายได้เพียง 9 หน่วย คือ /p /, /t /, /k /, /ʔ /, /m /, /n /, /ŋ /, /w / และ /j /

1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะประสม มี 6 หน่วย คือ /pɭ /, /phɭ /, /kɭ /, /khɭ /, /kw / และ /khw / หน่วยเสียงทั้งหมดดังกล่าวสามารถปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

2. หน่วยเสียงสระ

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว มี 18 หน่วย แบ่งออกเป็น 3 จำพวก คือ

2.1.1 หน่วยเสียงสระหน้า มี 6 หน่วย คือ /i /, /i:/, /e /, /e:/, /ɛ / และ /ɛ:/

2.1.2 หน่วยเสียงสระกลาง มี 6 หน่วย คือ /æ /, /ɤ:/, /ɔ /, /ɔ:/, /a / และ /a:/

2.1.3 หน่วยเสียงสระหลัง มี 6 หน่วย คือ /u /, /u:/, /o /, /o:/, /ɔ / และ /ɔ:/

2.2 หน่วยเสียงสระประสม มี 3 หน่วย คือ หน่วยเสียง /เ/ ซึ่งมี 2 เสียง คือ [เ] และ [เ:], หน่วยเสียง /แ/ ซึ่งมี 2 เสียง คือ [แ] และ [แ:] และหน่วยเสียง /อ/ ซึ่งมี 2 เสียง คือ [อ] และ [อ:]

3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 4 หน่วย คือ หน่วยเสียง ต่ำ - ขึ้น หน่วยเสียง ต่ำ - ตก หน่วยเสียง กลาง - ะคับ ซึ่งมี 2 เสียง คือ เสียงกลาง - ะคับ และ เสียง กลาง - ขึ้น และหน่วยเสียง สูง - ตก ซึ่งมี 2 เสียง คือ เสียง สูง - ตก และเสียง สูง - ะคับ

ลักษณะโครงสร้างของพยางค์ แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 7 ประเภท คือ ประเภท CV, CVG, CVS, CVN, CVV, CVVS และ CVVN โครงสร้างของพยางค์ทั้ง 7 ประเภทนี้แบ่งย่อยออกเป็นแบบต่าง ๆ ได้ 23 แบบ ดังนี้

1. ประเภท CV มี 3 แบบ คือ CV¹, CV³ และ CV⁴
2. ประเภท CVG มี 3 แบบ คือ CVG¹, CVG³ และ CVG⁴
3. ประเภท CVS มี 3 แบบ คือ CVS¹, CVS³ และ CVS⁴
4. ประเภท CVN มี 4 แบบ คือ CVN¹, CVN², CVN³ และ CVN⁴
5. ประเภท CVV มี 4 แบบ คือ CVV¹, CVV², CVV³ และ CVV⁴
6. ประเภท CVVS มี 2 แบบ คือ CVVS¹ และ CVVS⁴
7. ประเภท CVVN มี 4 แบบ คือ CVVN¹, CVVN², CVVN³ และ CVVN⁴

เปรียบเทียบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราชที่เป็นปฏิภาคกันกับ

หน่วยเสียงในภาษากลาง ๆ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของหน่วยเสียงที่เป็นปฏิภาคกัน จะทำใน คำที่มีความหมายอย่างเดียวกันทั้งสองภาษา ทั้งนี้ใช้ภาษาโคราชเป็นหลักในการเปรียบเทียบ

1. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นปฏิภาคกัน
2. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นปฏิภาคกัน
3. เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระที่เป็นปฏิภาคกัน
4. เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นปฏิภาคกัน

คำในภาษาไทยโคราชที่แตกต่างจากภาษากรุงเทพ ฯ

คำพยางค์เดียวในภาษาไทยโคราชส่วนมากใช้เหมือนคำในภาษากรุงเทพ ฯ แต่มีบางคำที่ใช้แตกต่างจากภาษากรุงเทพ ฯ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก และแยกออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. คำเดียวกันแต่ในภาษาไทยโคราชใช้ในความหมายที่กว้างกว่า คือใช้ทั้งความหมายที่เหมือนกรุงเทพ ฯ และในความหมายที่ต่างออกไปอีกด้วย
2. คำเดียวกันแต่ใช้ในความหมายต่างกัน
3. คำที่ใช้เป็นคำซ้อนในภาษากรุงเทพ ฯ ภาษาโคราชใช้เดี่ยว ๆ ได้ และใช้อย่างคำซ้อนในภาษากรุงเทพ ฯ ก็ได้
4. เมื่อนำคำซ้อนมาแยกออกปรากฏว่า กรุงเทพ ฯ จะใช้เป็นคำเดี่ยว คำหนึ่ง ส่วนโคราชจะใช้อีกคำหนึ่ง ซึ่งคำเดี่ยวทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน
5. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยโคราช

ข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์เรื่อง "ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราช" นี้ให้ความรู้เรื่องของหน่วยเสียงชนิดต่าง ๆ ลักษณะโครงสร้างของพยางค์โดยเฉพาะคำพยางค์เดี่ยว และความสัมพันธ์ของหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราช ที่เป็นปฏิภาคกันกับหน่วยเสียงในภาษาถิ่นกรุงเทพ ฯ ตลอดจนความหมายของคำต่าง ๆ ในภาษาไทยโคราชที่ต่างไปจากภาษากรุงเทพ ฯ ผู้เขียนจึงใคร่เสนอแนะให้ผู้สนใจจะศึกษาภาษาถิ่นของไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยอาจจะเปรียบเทียบระบบหน่วยเสียง

ในภาษาถิ่นโคราชกับภาษาถิ่นอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอีสานถิ่นใดถิ่นหนึ่ง เพื่อหา
หน่วยเสียงที่เป็นปฏิภาคกับ และศึกษาเรื่องความหมายของคำในภาษาถิ่นอื่น ๆ ในทำนอง
เดียวกับที่ได้ศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย